

Prosjektnotat nr.11-2004

Nina Methi

Forbruk og miljø i bydelen Grefsen - Kjelsås i Oslo

En spørreundersøkelse

SIFO

© SIFO 2004
Prosjektnotat nr.11 – 2004

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING
Sandakerveien 24 C, Bygg B
Postboks 4682 Nydalen
0405 Oslo
www.sifo.no

Det må ikke kopieres fra denne rapporten i strid med åndsverksloven. Rapporten er lagt ut på internett for lesing på skjerm og utskrift til eget bruk. Enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring utover dette må avtales med SIFO. Utnyttelse i strid med lov eller avtale, medfører erstatningsansvar.

Tittel Forbruk og miljø i bydelen Grefsen Kjelsås i Oslo – en spørreundersøkelse	Antall sider 49	Dato 10.12.04
Title		
Fofatter(e) Nina Methi	Prosjektnummer	Faglig ansvarlig sign.
Oppdragsgiver Norges Forskningsråd		Oppdragsgivers ref.
Sammendrag Dette er en tabellrapport som presenterer resultater fra en spørreundersøkelse om forbruk og miljø foretatt i bydelen Grefsen-Kjelsås i Oslo, februar 2001. Undersøkelsen er en del av forskningsprosjektet 'Miljøinformasjon i hverdagen' finansiert av Norges Forskningsråd, program for bærekraftig produksjon og forbruk.		
Summary This report presents results from a survey about consumption and environment in the Grefsen-Kjelsås district in Oslo, February 2001. The survey is part of a research project 'Environmental information in everyday life' financed by the Norwegian Research Council, programme for sustainable production and consumption.		
Stikkord Forbruk, miljø, holdninger, kildesortering, dagligvare innkjøp, miljømerking, økologisk mat, energiforbruk		
Keywords Consumption, environment, attitudes, waste management, eco-labels, grocery shopping, organic food, energy use		

Forbruk og miljø i bydelen Grefsen Kjelsås i Oslo -
en spørreundersøkelse

av

Nina Methi

2004

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING
Postboks 4682 Nydalen, 0405 Oslo

Forord

Dette notatet presenterer resultater fra en spørreundersøkelse om forbruk og miljø foretatt i bydelen Grefsen-Kjelsås i Oslo, februar 2001. Notatet er formet som en tabellrapport uten videre drøftinger av resultatene, utelukkende med det formål å dokumentere funnene i undersøkelsen. Undersøkelsen er en del av prosjektet 'Miljøinformasjon i hverdagen' finansiert av Norges Forskningsråd, program for bærekraftig produksjon og forbruk. Denne spørreundersøkelsen ble også gjennomført i Fredrikstad samt fire andre europeiske byer (Groningen i Nederland, Guildford i England, Padova i Italia samt bydelen Södermalm i Stockholm). Den komparative studien inngikk som del av det europeiske prosjektet ToolSust (The involvement of stakeholders to develop and implement tools for sustainable households in the city of tomorrow), finansiert gjennom EUs 5. rammeprogram. Resultatene fra disse undersøkelsene er publisert i følgende rapporter (se <http://www.toolsust.org>):

Methi, Nina, Eivind Stø, Harald Throne-Holst & Gunnar Vittersø (2002): *Consumption and Environment in five European cities. European Report* ToolSust Deliverable No 7. Lysaker: National institute for consumer research, Norway

Methi, Nina, Eivind Stø, Harald Throne-Holst & Gunnar Vittersø (2001): *Consumption and environment in Fredrikstad. Norwegian National Report* ToolSust Deliverable No 6. Lysaker: National institute for consumer research, Norway

Falkena, Henk Jan, Henri Moll & Klaas Jan Noorman (2001): *Stakeholders and consumption in the five cities. Dutch National Report - Groningen* ToolSust Deliverable No 6. Groningen: IVEM University of Groningen, The Netherlands

Gatersleben, Birgitta (2001): *Stakeholders and consumption in the five cities. UK National Report - Guildford*. ToolSust Deliverable No 6. Guildford: Department of Psychology, University of Surrey, UK

Karlsson Kanyama, Annika, Björn Eriksson & Greger Henriksson (2001): *Stakeholders and consumption in the five cities. Swedish National Report - Stockholm*. ToolSust Deliverable No 6. Stockholm: The Environmental Strategies Research Group – ESG, Stockholm, Sweden

Padovan, Dario & Federica Rigoni (2001): *Stakeholders and consumption in the City of Padua. The current relevance of environmentalist movement in changing the lifestyle. Italian National Report - Padua*. ToolSust Deliverable No 6. Padua: Department of Sociology, Padova, Italia

Resultatene i denne tabellrapporten er analysert og presentert av Nina Methi. Når det gjelder beskrivelse av framgangsmåte for spørreundersøkelsen henviser vi til spørsmålsskjemaet i vedlegg 1, samt Methi, N. et al. (2001): *Consumption and environment in Fredrikstad*. Project Report No. 17 – 2001. Statens institutt for forbruksforskning, Lysaker.

Oslo, 10.12.2004

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING

Innhold

Forord	5
Innhold	7
1 Husholdningene på Grefsen-Kjelsås	11
1.1 Husholdningene i undersøkelsen	11
1.2 Respondentene	12
2 Holdninger til miljøvern	15
2.1 Holdninger til konkrete forbrukerhandlinger	16
3 Kildesortering	19
3.1 Omfang	19
3.2 Tilfredshet	21
4 Dagligvareinnkjøp og matvaner	23
4.1 Miljøhensyn ved innkjøp av dagligvarer	23
4.2 Miljømerker	24
4.2.1 Tillit til miljømerker	25
4.3 Økologisk og vegetarisk mat	26
4.3.1 Forbruk av økologiske produkter	26
4.3.2 Forbruk av kjøtt	28
4.4 Matens opprinnelse	29
5 Transport	31
5.1 Hvor kjøpes dagligvarene?	31
5.2 Transportmiddel	32
6 Energiforbruk	33
6.1 Energivaner	33
6.2 Investeringer relatert til enøk	34
6.3 Tilfredshet med informasjon	35
Vedlegg 1 Spørreskjema	37

Tabell 1-1: Husholdets inntekt	
Tabell 1-2: Personer under 14 år i husholdningen	11
Tabell 1-3: Boligtype og eierforhold	
Tabell 1-4: Boligens alder	12
Tabell 1-5: Biler i husholdningene på Grefsen-Kjelsås sammenlignet med landsbasis.	12
Tabell 1-6: Respondentenes sammensetning for alder, yrkesstatus og utdannelse.	12
Tabell 1-7: Respondentenes deltakelse i lokale aktiviteter	13
Tabell 2-1: Hvor alvorlige mener du miljøproblemene er? Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er 'ikke alvorlige i det hele tatt' og 5 er 'svært alvorlige' .	15
Tabell 2-2: Syn på miljøproblemenes alvorlighetsgrad i forhold til kjønn.....	15
Tabell 2-3: Hvor viktig i en miljøsammenheng mener du det er at private forbrukere utfører følgende handlinger? Angi på en skala fra 1 til 5 der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig.	16
Tabell 2-4: Holdning til kjøttforbrukets miljøkonsekvenser og alder.....	17
Tabell 3-1: I hvilket omfang kildesorterer din husholdning følgende avfallsfraksjoner?.....	19
Tabell 3-2: Kildesortering, gjennomsnitt.....	19
Tabell 3-3 Sortering av mat og yrkesstatus.....	20
Tabell 3-4: Sortering av klær/tekstiler og yrkesstatus	20
Tabell 3-5: Sortering av spesialavfall og yrkesstatus	21
Tabell 3-6: I hvilken grad er du fornøyd med tilretteleggingen for kildesortering av følgende avfallsfraksjoner? 1-5 skala, hvor 1 er ikke fornøyd i det hele tatt og 5 er veldig godt fornøyd.	21
Tabell 3-7 Hvis du kildesorterer noe, hvorfor gjør du det. Velg to av årsakene som passer best for deg.	21
Tabell 4-1: I hvilket omfang påvirker informasjon om miljø dine valg når du handler dagligvarer? 1-5 skala hvor 1 er ikke i det hele tatt og 5 er svært mye.....	23
Tabell 4-2: Grad miljøinformasjon påvirker dagligvarehandling i forhold til kjønn	23
Tabell 4-3: Grad miljøinformasjon påvirker dagligvarehandling i forhold til syn på miljøproblemene	24
Tabell 4-5: Uhjulpet kjennskap til Svanemerket. Prosentandel i forhold til aldersgruppe, N=553.....	25
Tabell 4-6 Uhjulpet kjennskap til Debio/Ø-merket. Prosentandel i forhold til kjønn, N=556. *	25
Tabell 4-7 Forholdet mellom tillit til miljømerker og i hvilken grad en blir påvirket av miljøinformasjon ved innkjøp.....	26
Tabell 4-8: Hvor ofte kjøper du økologisk mat? I forhold til yrkesstatus.....	26

Tabell 4-9: Begrunnelser for å kjøpe økologisk mat (velg 2 av de oppgitte svarene).....	27
Tabell 4-10: Begrunnelser for å ikke kjøpe økologisk mat(velg 2 av de oppgitte svarene).....	27
Tabell 4-11: Kjøttforbruk og alder.....	28
Tabell 4-12: Forbruk av kjøtt og yrkesstatus.....	28
Tabell 4-13: Hvilken informasjon om matens opprinnelse ser du etter? (N=420).....	29
Tabell 5-1: Frekvens av innkjøp i og utenfor nabolag.....	31
Tabell 5-2: Valg av transportmiddel ved innkjøp i og utenfor nabolag.....	32
Tabell 5-3 Ulik bruk av transportmiddel mellom kjønn. Dagligvarehandling i eget nabolag.	32
Tabell 6-1: Energimerking, bruk av lys og temperatur. Gjennomsnitt.	33
Tabell 6-2: Hvor ofte lyset skrur av når et rom forlates, i forhold til utdanninge.	33
Tabell 6-3: Bruker dere sparepærer? Prosent.....	34
Tabell 6-4: Har noen av følgende energiøkonomiserende tiltak blitt gjort i din bolig, i løpet av de siste 10 år?.....	34
Tabell 6-5: Enøk-tiltak gjort i løpet av de siste 10 år fordelt på boligens byggeår.	34
Tabell 6-6: Tilfredshet med informasjon om energiøkonomisering. 1-5 skala, hvor 1 er 'ikke fornøyd i det hele tatt' og 5 er 'veldig godt fornøyd'.....	35
Tabell 6-7: Tilfredshet med informasjon om enøk i ulike aldersgrupper.....	35
Tabell 6-8: Tilfredshet med informasjon om enøk og andel som har installert tidsbrytere på oppvarming.	35
Tabell 6-9: Tilfredshet med informasjon om enøk og andel som har installert sparedusj.	36

1 Husholdningene på Grefsen-Kjelsås

1.1 Husholdningene i undersøkelsen

Tabell 1-1: Husholdets inntekt

Husholdningens samlede inntekt	%
Under 300.000 kr	5
300-499.000 kr	22
500-799.000 kr	23
800.000 kr og oppover	50
Totalt	100
N	466

Tabell 1-2: Personer under 14 år i husholdningen

Ant barn under 14 i husholdet	%
0	64
1	19
2	14
3 eller flere	3
Total	100
N	553

Tabell 1-3: Boligtype og eierforhold

Boligtype	%
Eid enebolig	52
Eid leilighet	29
Leid enebolig	5
Leid leilighet	13
Leid kommunal bolig	0
Hybel, pensjonat mm.	1
Totalt	100
N	556

Tabell 1-4: Boligens alder

Byggeår	%
Før 1900	3
mellom 1901 og 1930	11
Mellom 1931 og 1949	11
På 50-tallet	25
På 60-tallet	14
På 70-tallet	12
På 80-tallet	18
På 90-tallet	6
År 2000 eller senere	0
Totalt	100
N	519

Tabell 1-5: Biler i husholdningene på Grefsen-Kjelsås sammenlignet med landsbasis.

Antall biler i husholdningen	Grefsen-Kjelsås	Norge (SSB)
0	11	24
1	63	57
2 eller flere	27	19
Totalt	100	100
N	556	

1.2 Respondentene

Tabell 1-6: Respondentenes sammensetning for alder, yrkesstatus og utdanning.

Aldersgruppe	%	Yrkesstatus	%	Utdanning	%
16-25	15	Heltid	63	Grunnskole	9
26-39	35	Deltid	9	+1-3 år	18
40-55	33	Student/elev	13	+4-7 år	42
56-70	18	Pensjonist, ufør, langtidssykemeldt, arbeidsledig	14	+8 år og mer	32
Total	100	Total	100	Total	100
N	554	N	556	N	556

Tabell 1-7: Respondentenes deltakelse i lokale aktiviteter

	Deltatt i lokalt arr	Medlem i forening/klubb	Leder/i styret av forening/klubb	Deltatt som frivillig i lokalt arrangement
Ja	60	46	24	42
Nei	40	53	76	59
Totalt	100	100	100	100
N	554	553	555	553

2 Holdninger til miljøvern

Tabell 2-1: Hvor alvorlige mener du miljøproblemene er? Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er 'ikke alvorlige i det hele tatt' og 5 er 'svært alvorlige'

Miljøproblemets alvorlighetsgrad		%
Ikke alvorlige i det hele tatt	1	1
	2	6
	3	40
	4	34
Svært alvorlige	5	19
Totalt		100
N		553

Tabell 2-2: Syn på miljøproblemene alvorlighetsgrad i forhold til kjønn

Miljøproblemets alvorlighetsgrad		Menn	Kvinner
Ikke alvorlige i det hele tatt	1	11	3
	2		
	3	38	42
	4	51	55
Svært alvorlige	5		
Totalt		100	100
N		277	277

Forskjellene mellom menn og kvinners syn på miljøproblemene er signifikant for $p < 0,01$ (kji-kvadrat test).

Vi har også testet for sammenheng mellom syn på miljøproblemene og aldersgruppe, utdanningsnivå, yrkesstatus og inntekt. Her fant vi ingen signifikante sammenhenger.

2.1 Holdninger til konkrete forbrukerhandlinger

Tabell 2-3: Hvor viktig i en miljøsammenheng mener du det er at private forbrukere utfører følgende handlinger?

Angi på en skala fra 1 til 5 der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig.

Enøk	3,9
Kildesortering	3,7
Redusere egen bilbruk	3,7
Kjøpe miljømerkede produkter	3,3
Kjøpe økologisk mat	2,7
Kjøpe varer og klær på bruktbuikk/marked	2,7
Spise mindre kjøtt	2,6

Kvinner mener alle disse syv forbrukeratferdene har større viktighet i en miljøsammenheng enn menn gir uttrykk for. Forskjellene er signifikante for $p < 0,001$ når det gjelder kildesortering, enøk, kjøpe miljømerkede produkter, redusere bruk av bil og kjøttforbruk. Å kjøpe økologisk mat mener også kvinnene er signifikant mer viktig enn menn med $p < 0,01$ og når det gjelder kjøp av brukte produkter finner vi den samme signifikante forskjellen med $p < 0,05$.

Oversikt over bakgrunnsvariablers innvirkning.

Viktig? (1-5)	Kjønn	Alder	Utdanning	Yrkesstatus	Inntekt
Kildesortering	***	-	-	-	** (+inntekt mindre viktig)
Enøk	***	** +alder, mer viktig	*** + utd. Mer viktig	-	-
Miljmerk.prod.	***	-	-	-	-
Økologisk mat	**	-	-	-	-
2. hand/brukt	*	-	-	-	-
Red. bilbruk	***	* +alder, mindre viktig		* (student =mer viktig	-
Redusere kjøttforbr.	***	*** +alder, mer viktig		** (deltid, pensjonist/arb.ledig=mer viktig)	-

Er signifikant for :

* $p < 0,05$ ** $p < 0,01$ *** $p < 0,001$

Tabell 2-4: Holdning til kjøttforbrukets miljøkonsekvenser og alder

Kjøttforbrukets miljøkonsekvenser	16-25	26-39	40-55	56-70
1 og 2 (Ikke / lite viktig)	66	60	43	29
3	21	21	30	32
4 og 5 (viktig/ svært viktig)	13	20	26	40
Totalt	100	100	100	100
N	82	190	178	91

Forskjellen mellom aldersgruppene er signifikant for $p < 0,001$ (Kji-kvadrat test)

3 Kildesortering

3.1 Omfang

Tabell 3-1: I hvilket omfang kildesorterer din husholdning følgende avfallsfraksjoner?

		Glass	Papir	Organisk	Tekstiler	Spesialavfall
Sorterer ingenting	1	11	2	63	21	8
	2	7	3	8	9	7
	3	9	5	6	17	11
	4	19	21	4	20	22
Sorterer alt	5	54	69	8	32	50
Ikke mulig		1	0	11	1	2
Vet ikke		0	0	0	1	1
Totalt		100	100	100	100	100
N		556	556	556	556	556

Tabell 3-2: Kildesortering, gjennomsnitt

Glass	4,0
Papir	4,5
Mat/organiske	1,7
Klær/tekstiler	3,3
Spesialavfall	4,0

Oversikt over bakrunnsvariablers innvirkning.

Viktig? (1-5)	Kjønn	Alder	Utdanning	Yrkesstatus	Inntekt
Glass	-	*	*	-	-
Papir	-	-	-	-	-
Mat	-	**	-	**	-
Klær	***	*	-	**	-
Spesialavfall	-	**	-	*	-

Er signifikant for :

*p<0,05 ** p<0,01 *** p<0,001

Tabell 3-3 Sortering av mat og yrkesstatus

	Jobber heltid	Jobber deltid	Student/elev	Pensjonist/ lang- tidssykemeldt, ufør, arbeidsledig
1 og 2 (Ingenting / lite)	84	67	83	62
3	5	9	7	14
4 og 5 (Nesten)alt)	11	23	10	24
Totalt	100	100	100	100
N	315	43	69	66

Kji-kvadrat: **

Tabell 3-4: Sortering av klær/tekstiler og yrkesstatus

	Jobber heltid	Jobber deltid	Student/elev	Pensjonist/ lang- tidssykemeldt, ufør, arbeidsledig
1 og 2 (Ingenting / lite)	30	20	45	21
3	17	12	23	20
4 og 5 (Nesten)alt)	54	70	32	60
Totalt	100	100	100	100
N	346	50	73	77

Kji-kvadrat: **

Tabell 3-5: Sortering av spesialavfall og yrkesstatus

	Jobber heltid	Jobber deltid	Student/elev	Pensjonist/ langtidssykemeldt, ufør, arbeidsledig
1 og 2 (Ingenting / lite)	14	12	23	17
3	13	4	15	5
4 og 5 (Nesten)alt)	74	84	62	78
Totalt	100	100	100	100
N	344	50	73	77

Kji-kvadrat:*

3.2 Tilfredshet

Tabell 3-6: I hvilken grad er du fornøyd med tilretteleggingen for kildesortering av følgende avfallsfraksjoner? 1-5 skala, hvor 1 er ikke fornøyd i det hele tatt og 5 er veldig godt fornøyd.

	Glass	Papir	Mat/organisk	Klær/tekstiler	Spesialavfall
Ikke fornøyd i det hele tatt	8	2	66	19	22
1					
2	9	4	14	17	21
3	18	8	8	24	24
4	22	20	5	15	14
Veldig godt fornøyd	43	70	8	25	20
5					
totalt	100	100	100	100	100
N	550	555	494	540	536

Tilfredshet henger sammen med hvor mye respondentene sorterer. De som sorterer mye er signifikant (med $p < 0,001$) mer fornøyd enn de som sorterer lite. Dette gjelder for alle avfallsfraksjonene.

Tabell 3-7 Hvis du kildesorterer noe, hvorfor gjør du det. Velg to av årsakene som passer best for deg.

Begrunnelse	Prosent	Antall svar
Vi har blitt bedt om å gjøre det	22	122
Det har blitt en vane	37	205
Det er bra for miljøet	82	456
Det er praktisk	26	142
Jeg vil være et godt eksempel	26	143

4 Dagligvareinnkjøp og matvaner

4.1 Miljøhensyn ved innkjøp av dagligvarer

Tabell 4-1: I hvilket omfang påvirker informasjon om miljø dine valg når du handler dagligvarer? 1-5 skala hvor 1 er ikke i det hele tatt og 5 er svært mye

Miljøinformasjon påvirker		%
Ikke i det hele tatt	1	16
	2	21
	3	40
	4	19
Svært mye	5	4
Totalt		100
N		546

Tabell 4-2: Grad miljøinformasjon påvirker dagligvarehandling i forhold til kjønn

Påvirkning		Menn	Kvinner
Ikke/lite	1 og 2	47	26
	3	37	44
(Svært) Mye	4+5	17	30
Totalt		100	100
N		273	273

Signifikant med $p < 0,001$

Yrkesstatus: ikke sign forskjeller

Tabell 4-3: Grad miljøinformasjon påvirker dagligvarehandling i forhold til syn på miljøproblemene

Grad informasjon om miljø påvirker innkjøp av dagligvarer	Syn på miljøproblemene		
	1 og 2 (- alvorlig)	3 (nøytral)	4 og 5 (+ alvorlige)
1 og 2 (Ingenting / lite omfang)	55	42	36
3	42	44	40
4 og 5 (mye / svært myt)	3	15	23
Totalt	100	100	100
N	38	220	286

Signifikant med $p < 0,001$

4.2 Miljømerker

Merke	%
EU hvit blomst	1
Svanen	72
Panda /WWF	4
Blå Engel	1
Piler i trekant (resirkuleringspiler)	6
Grønt Punkt	6
Debio, Ø-merket	12
Bra miljööval / Falken	1
Rettferdig handle/ Max Havelaar	0
Andre	8
Kjenner ingen	9
Husker ingen konkrete merker/ navnene	9
Vet ikke	5
Totalt som ikke husker/kjenner noen konkrete merker:	23

Oversikt over bakgrunnsvariablers innvirkning

	Kjønn	Alder	Utdanning	Yrkesstatus	inntekt
Svanen	-	***	**	**	-
Debio	*	***	-	-	-

Tabell 4-4: Uhjulpet kjennskap til Svanemerket. Prosentandel i forhold til aldersgruppe, N=553.

	16-25	26-39	40-55	56-70
Svanemerket	71	85	67	60
Debio	16	19	7	4

Tabell 4-5 Uhjulpet kjennskap til Debio/Ø-merket. Prosentandel i forhold til kjønn, N=556. *

Menn	Kvinner
9	15

4.2.1 Tillit til miljømerker

Respondentene ble spurt om de stoler på miljømerker, generelt sett. På en skala fra 1 til 5, var gjennomsnittet 3,3. Her står 1 for 'stoler ikke på i det hele tatt' og 5 for stoler veldig mye på miljømerker.

Vi fant ingen signifikante forskjeller mellom kvinner og menn på dette spørsmålet. Ingen av de andre bakgrunnsvariablene ga heller noen signifikante utslag.

Hvis vi legger merke til de uthevede tallene i tabellen nedenfor ser vi et klart mønster, hvor 52 % av de som legger merke til miljøinformasjon har tillit til miljømerker, mens de som ikke bryr seg om miljøinformasjon har liten (35%) eller noe (34%) tillit til miljømerker.

Tabell 4-6 Forholdet mellom tillit til miljømerker og i hvilken grad en blir påvirket av miljøinformasjon ved innkjøp

tillit til miljømerker	Påvirket av miljøinformasjon		
	1 og 2 (lite)	3 (nøytral)	4 og 5 (mye)
1 og 2 (Ingenting / lite)	35	17	11
3	34	46	37
4 og 5 (mye / svært mye)	30	37	52
Totalt	100	100	100
N	192	219	126

4.3 Økologisk og vegetarisk mat

4.3.1 Forbruk av økologiske produkter

Spørsmål	Gjennomsnitt
Hvor ofte kjøper du økologisk mat (1-5 skala, hvor 1 er aldri og 5 er så ofte jeg får tak i)	2,1
I hvilken grad er du fornøyd med tilbudet av økologisk mat i din by? (1-5 skala, hvor 1 er ikke i det hele tatt og 5 er veldig godt fornøyd)	2,3

Her fant vi ingen mønstre når det gjelder bakgrunnsvariabler som kjønn, alder, utdanning og inntekt og hvor ofte respondentene oppgir å kjøpe økologisk mat. Vi fant imidlertid forskjeller når det gjaldt yrkesstatus. Dette er vist i tabellen nedenfor. Forskjellene mellom gruppene er signifikant med $p < 0,01$.

Tabell 4-7: Hvor ofte kjøper du økologisk mat? I forhold til yrkesstatus

	Heltid	Deltid	Student/elev	Pensjonist, arb.ledig, sykm.
1 og 2	75	73	57	68
3	17	17	36	18
4 og 5	8	10	7	14
Totalt	100	100	100	100
N	348	48	75	79

Hvor ofte respondentene oppga at de kjøpte økologisk mat fungerte som et filter for videre analyse. De som kjøpte økologisk av og til eller oftere (verdi 3, 4 og 5 på 1-5

skalaen) ble spurt om årsaker til at de velger slike produkter. Dette gjaldt en gruppe på 155 personer.

Tabell 4-8: Begrunnelser for å kjøpe økologisk mat (velg 2 av de oppgitte svarene)

Begrunnelse	Prosent	Ant. svar
Sunnere	43	66
Uten sprøytemidler	18	28
mindre tilsetningsstoffer	22	33
mer miljøvennlig	39	60
Smaker bedre/ferskere/bedre kvalitet	14	22
Sunnere/mindre skadelig for bøndene	7	11
Bedre for dyrene	10	15
Annet	21	32
Vet ikke	5	7

(N=155)

De resterende som sjelden eller aldri kjøpte økologisk mat (verdi 1 og 2 på 1-5 skalaen) utgjorde 394 personer, og disse ble spurt om grunner til at de ikke kjøper slike produkter. Respondentene skulle her velge 2 av de oppgitte svaralternativene

Tabell 4-9: Begrunnelser for å ikke kjøpe økologisk mat(velg 2 av de oppgitte svarene)

Begrunnelse	Prosent	Ant. svar
Lite tilgjengelig	49	191
Dyrt	47	185
Ikke nok informasjon om det	9	37
Ingen fordeler / grunner til å kjøpe det	16	65
Dårlig kvalitet	6	22
Det som kalles økologisk er ikke alltid økologisk dyrket	10	38
Annet	31	120
Vet ikke	6	23

4.3.2 Forbruk av kjøtt

Kjøtt i hovedmåltid per uke	Prosent
7 ganger	6
5-6 ganger	18
3-4 ganger	44
1-2 ganger	26
Aldri	6
Er vegetarianer	1
Totalt	100
N	556

Det var ingen signifikante forskjeller mellom kjøttforbruk og kjønn. Det var det derimot mellom ulike aldersgrupper, med en signifikans med $p < 0,001$.

Tabell 4-10: Kjøttforbruk og alder

Kjøtt i hovedmåltid per uke	16-25	26-39	40-55	56-70
5-7 ganger	38	31	17	14
3-4 ganger	49	45	48	33
0-2 ganger	14	25	36	53
Totalt	100	100	100	100
N	80	192	181	98

Også for ulike yrkesstatus fant vi forskjell i forbruk av kjøtt. Forskjellene er signifikante for $p < 0,001$.

Tabell 4-11: Forbruk av kjøtt og yrkesstatus

Kjøtt i hovedmåltid per uke	Heltid	Deltid	Student/ elev	Pensjonist osv.
5-7 ganger	24	20	40	14
3-4 ganger	45	40	45	40
0-2 ganger	31	40	15	46
Totalt	100	100	100	100
N	351	50	73	80

For inntekt og utdanning var det ingen forskjeller på signifikant nivå.

4.4 Matens opprinnelse

Hvor ofte ser de spurte etter hvor maten deres kommer fra? På en skala fra 1 til 5, hvor 1 er aldri og 5 er alltid fikk vi et gjennomsnitt på 2,7.

Dette fungerte som et filterspørsmål, slik at de som svarte 'aldri' på om de ser etter hvor maten de kjøper kommer fra ble utelatt fra det neste spørsmål om hvilken informasjon de da så etter. Her var det mulig å gi flere svar.

Tabell 4-12: Hvilken informasjon om matens opprinnelse ser du etter? (N=420)

	Prosent	Ant. svar
Lokalt produsert	8	32
Produksjonsland	71	296
Produsent	22	90
Merke	20	81
Annet	25	103

5 Transport

5.1 Hvor kjøpes dagligvarene?

Tabell 5-1: Frekvens av innkjøp i og utenfor nabolag

Ant. innkjøp	I nabolag		Ant. innkjøp	Utenfor nabolag	
3 + per uke	53	97	3 + per uke	4	50
2-3 per uke	36		2-3 per uke	13	
1 per uke	9		1 per uke	34	
hver 14 dag eller mer sjel- den	2	3	hver 14 dag eller mer sjel- den	38	50
Aldri	1		Aldri	12	
Totalt	100	100	Total	100	100
N	555			555	

Vi fant her ingen signifikante forskjeller mht bakgrunnsvariablene kjønn, alder, utdanning, yrkesstatus og inntekt.

5.2 Transportmiddel

Tabell 5-2: Valg av transportmiddel ved innkjøp i og utenfor nabolag.

Transportmiddel	Dagligvareinnkjøp i nabolaget	Dagligvareinnkjøp utenfor nabolaget
Bil	51	79
Kollektiv transport	4	17
Går	43	3
Sykler	2	1
Totalt	100	100
N	551	492

Handling i eget nabolag viser forskjeller mellom kvinner og menn. Menn bruker oftere bil eller kollektiv transport enn kvinner, og kvinner tar oftere enn mennene bena fatt. Forskjellene er signifikante med $p < 0,05$. Vi fant ikke en slik forskjell når det gjelder innkjøp *utenfor* nabolaget.

Tabell 5-3 Ulik bruk av transportmiddel mellom kjønn. Dagligvarehandling i eget nabolag.

Reisemåte	Menn	Kvinner
Bil	55	46
Kollektivt	6	3
Går	38	49
Sykler	2	2
Total	100	100
N	275	274

Pga lav N og mange alternativer er det her vanskelig å si om det eksisterer signifikante forskjeller når det gjelder bruk av transportmiddel og de 4 andre bakgrunnsvariabler, alder, utdanning, yrkesstatus og inntekt.

6 Energiforbruk

6.1 Energivaner

Tabell 6-1: Energimerking, bruk av lys og temperatur. Gjennomsnitt.

Spørsmål	Gj.snitt
Hvor viktig var energimerking da du sist kjøpte hvitevarer? 1 er ikke viktig og 5 er veldig viktig	2,3
Skrur du av lyset når du forlater et rom? 1 er aldri og 5 er alltid	3,5
Reduseres temperaturen innendørs om natten? 1 er aldri og 5 er alltid	3,1

Spørsmålet om viktigheten av energimerking gav ingen forskjeller i forhold til våre bakgrunnsvariabler kjønn, alder, utdanning, yrkesstatus og inntekt.

Når det gjelder hvor ofte man skruer av lyset når man forlater et rom fant vi signifikante forskjeller for ulike utdanningsnivå ($p < 0,05$). De med 1-7 års utdanning over obligatorisk skole var her de som oftest skrudde av lyset når de forlater et rom. De med obligatorisk skolegang og de med over 7 års utdanning over obligatorisk oppgav å skru av lysene noe sjeldnere.

Tabell 6-2: Hvor ofte lyset skrues av når et rom forlates, i forhold til utdanning.

	Obligatorisk	1-3 (vgs)	4-7 Høysk/univ.	8+ (univ, høy.grad)
1 og 2	31	13	17	18
3	31	36	26	38
4 og 5	39	52	57	44
Totalt	100	100	100	100
N	49	101	231	176

De som reduserer temperaturen oftest om natten viste seg å gjerne ha lengre utdannelse. Forskjellen er signifikant for $p < 0,05$). Andre grupper som her scoret høyt var pensjonister og andre utenfor ordinært arbeidsliv. Studenter og skoleelever var de som sjeldnest reduserte temperaturen om nettene. Forskjellene var her signifikante for $p < 0,01$.

Tabell 6-3: Bruker dere sparepærer? Prosent.

Nei	Utendørs og kalde rom	Innendørs	Både utendørs og innendørs
40	42	37	21

6.2 Investeringer relatert til enøk

Tabell 6-4: Har noen av følgende energiøkonomiserende tiltak blitt gjort i din bolig, i løpet av de siste 10 år?

	Byttet ut eller etterisolert vinduer eller dører	Etterisolert tak, vegger eller gulv	Installert ny fyrkjele / oppvarmingssystem	Installert tidsbrytere o.l. på oppvarming	Installert sparedusj
Ja	43	33	22	27	51
Nei	49	57	68	67	45
Vet ikke	8	10	11	6	4
Totalt	100	100	100	100	100
N	556	556	556	556	556

Store investeringer viser seg å henge sammen med boligens alder. Sammenhengene for de tre ulike investeringene i tabellen nedenfor er signifikante med $p < 0,001$.

Tabell 6-5: Enøk-tiltak gjort i løpet av de siste 10 år fordelt på boligens byggår.

		<= 1950	1950-1979	1980 =>
Byttet eller isolert vinduer / dører	Ja	62	59	9
	Nei	38	41	91
Isolert tak/gulv	Ja	62	39	10
	Nei	38	62	90
Installert ny fyrkjele / oppvarmingssystem	Ja	29	29	10
	Nei	71	71	90

6.3 Tilfredshet med informasjon

Tabell 6-6: Tilfredshet med informasjon om energiøkonomisering. 1-5 skala, hvor 1 er 'ikke fornøyd i det hele tatt' og 5 er 'veldig godt fornøyd'.

Spørsmål	Gjennomsnitt
Er du fornøyd med informasjon om energisparing?	3,5

Av bakgrunnsvariablene var det kun alder som gav signifikante forskjeller ($p < 0,001$). Eldre var langt mer tilfreds med informasjonen enn yngre.

Tabell 6-7: Tilfredshet med informasjon om enøk i ulike aldersgrupper

	16-25	26-39	40-55	56+
1 og 2	48	17	7	8
3	35	34	33	25
4 og 5	17	48	61	66
Totalt	100	100	100	100
N	79	190	177	95

Tabell 6-8: Tilfredshet med informasjon om enøk og andel som har installert tidsbrytere på oppvarming.

Installert tidsbrytere på oppvarming	1 og 2 (1 er ikke fornøyd)	3	4 og 5 (5 er veldig fornøyd)
Ja	16	24	36
Nei	84	64	64
Totalt	100	100	100
N	90	156	267

En større andel av de som er fornøyd har installert tidsbrytere. Forskjellen er signifikant for $p < 0,001$.

Tabell 6-9: Tilfredshet med informasjon om enøk og andel som har installert sparedusj.

Installert Sparedusj	1 og 2 (1 er ikke fornøyd)	3	4 og 5 (5 er veldig fornøyd)
Ja	41	49	60
Nei	59	51	40
Totalt	100	100	100
N	88	167	269

En større andel av de som er fornøyd har installert sparedusj. Forskjellen er signifikant for $p < 0,01$.

For de andre enøk tiltakene fant vi ikke sammenheng mellom tilfredshet med informasjon og endret atferd eller bygningsmessige investeringer.

Vedlegg 1 Spørreskjema

Telefonintervju (cati)
Februar 2001

- **FREDRIKSTAD: 600 representative personer i alderen 16-70år**

Forslag til intro fra SIFO:

Godag/kveld dette er fra Norsk Statistikk/DM som ringer. Vi gjennomfører en undersøkelse om forbruk og miljø blant husholdninger i Fredrikstad kommune. Undersøkelsen gjøres på oppdrag for Statens institutt for forbruksforskning.

.....+ dette med anonymitet etc.

- **GREFSEN – KJELSÅS : 600 representative personer i alderen 16-70år**

Forslag til intro fra SIFO:

Godag/kveld dette er fra Norsk Statistikk/DM som ringer. Vi gjennomfører en undersøkelse om forbruk og miljø blant husholdninger i og rundt Grefsen-Kjelsås. Undersøkelsen gjøres på oppdrag for Statens institutt for forbruksforskning.....+ dette med anonymitet etc.

→se egne liste med postnummere til de to utvalgene

→SPESIELT: SPM 19.B STILLES KUN TIL UTVALGET I FREDRIKSTAD.

→(OG, VI (DM) SKAL VEKTE MHT TIL KJØNN OG ALDER FOR SIFO)

Postnummere Kjelsås –Grefsen:	Postnummere Fredrikstad (sentrum-definert av SIFO):
0484	1604
0485	1605
0486	1606

0487	1607
0488	1608
0489	1609
0490	1610
0491	1613
0492	1614
0493	1619
0494	1630
0495	1632
0587	1633
0588	1636
0884	1637
	1671
	1672
	1673
	1621
	1624

GENERELLE SPØRSMÅL OM MILJØ

- 1. Hvor alvorlige mener du miljøproblemene er? Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er 'ikke alvorlige i det hele tatt' og 5 er svært alvorlige.**

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

Vet ikke

- 2. Hvor viktig i en miljøsammenheng mener du det er at private forbrukere utfører følgende handlinger?**

Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er 'ikke viktig i det hele tatt' og 5 er 'svært viktig'

LES OPP

- Kildesortere husholdningsavfall
- Spare energi (enøk)
- Kjøpe miljømerkede produkter når man handler
- Kjøpe økologisk mat
- Kjøpe klær og utstyr til hjemmet fra bruktbutikker
- Redusere egen bilbruk
- Spise mindre kjøtt

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

KILDESORTERING

- 3. I hvilket omfang kildesorterer din husholdning følgende avfallsfraksjoner?**

Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er sorterer ingenting og 5 er sorterer alt

LES OPP

- Glass
- Papir
- Matrester / organisk avfall
- Klær
- spesialavfall

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Det er ingen kildesorteringsmuligheter for dette som jeg kjenner til
- Vet ikke

4. I hvilken grad er du fornøyd med tilretteleggingen for kildesortering av følgende avfallsfraksjoner? Angi på en skala fra 1 til 5 , hvor 1 er 'ikke fornøyd i det hele tatt' og 5 er 'veldig godt fornøyd'.

LES OPP

- Glass
- Papir
- Matrester / organisk avfall
- Klær
- spesialavfall

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Det er ingen kildesorteringsmuligheter for dette som jeg kjenner til
- Vet ikke

5. Hvis du kildesorter noe, hvorfor gjør du det? Velg *to* av årsakene som passer best for deg:

LES OPP

- Vi har blitt bedt om å gjøre det
- Det har blitt en vane
- Det er bra for miljøet
- Det er praktisk
- Jeg vil være et godt eksempel

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Jeg kildesorter ikke
- Vet ikke

MILJØMERKING

6. I hvilket omfang påvirker informasjon om miljø dine valg når du handler dagligvarer?

Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er ikke i det hele tatt og 5 er svært mye.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Har aldri sett slik informasjon
- Kjøper ikke dagligvarer
- Vet ikke

7. Kjenner du til noen miljømerker - i så fall hvilke?

SKAL IKKE LESES OPP!

- Eus hvite blomst
- Svanen
- Panda (WWF)
- Blå engel
- Piler (i trekant) /Resirkuleringspiler
- Grønt punkt /Der Grüne Punkt
- Ø-merket / Debio
- Bra miljöval /Falken
- Rettferdig handel / Max havelaar
- Andre

- Nei, kjenner ikke til noen
- Husker ingen *konkrete* merker
- Vet hvordan det/de ser ut, men husker ikke merkets /merkenes *navn*
- Vet ikke

8. Generelt sett, stoler du på miljømerker?

Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er 'stoler ikke på i det hele tatt' og 5 er stoler veldig mye.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

ØKOLOGISK, LOKAL OG VEGETARISK MAT**9. Hvor ofte kjøper du økologisk mat?**

Angi på en skala fra 1 til 5 , hvor 1 er aldri og 5 er 'så ofte jeg får tak i'

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

Hvis svart 1 eller 2 på spørsmålet ovenfor- gå til spm. 11:

Hvis svart 3,4 eller 5 på spørsmålet ovenfor- gå til spm 10:

(hvis svart 3,4,5 på spm 9)

10. Hva er de viktigste grunnene til at du kjøper økologisk mat ?

Maks 2 svar

SKAL IKKE LESES OPP!

- Sunnere
- Uten sprøytemidler
- Mindre tilsetningsstoffer
- Mer miljøvennlig
- Smaker bedre / ferskere / bedre kvalitet
- Sunnere/mindre skadelig for bøndene
- Bedre for dyrene
- Annet
- Vet ikke

(Hvis svart 1 eller 2 på spørsmål 9)

11. Nevn årsaker til at du ikke kjøper økologisk mat

maks 2 svar

SKAL IKKE LESES OPP!

- Lite tilgjengelig
- Dyrt
- Ikke nok informasjon om det
- Ingen fordeler / grunner til å kjøpe det

- Dårlig kvalitet
- Det som kalles økologisk er ikke alltid økologisk dyrket
- Annet
- Vet ikke

12. I hvilken grad er du fornøyd med tilbudet av økologisk mat i din by? Angi på en skala fra 1 til 5 hvor 1 er 'ikke fornøyd i det hele tatt' og 5 er veldig fornøyd.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

13. Hvor ofte, i løpet av de syv siste dager, var kjøtt en ingrediens i hovedmåltidet?

Med kjøtt mener vi - alle typer kjøttprodukter fra sau, svin, storfe, fugl og vilt.

Gi et omtrentlig svar.

(dagens hovedmåltid = det største/viktigste måltidet i løpet av en dag (middag))

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- 7 ganger
- 5 til 6 ganger
- 3 til 4 ganger
- 1 til 2 ganger
- Aldri
- Er vegetarianer

14. Når du handler mat, ser du etter informasjon om hvor den kommer fra? Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er aldri og 5 er alltid.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Kjøper ikke mat/dagligvarer
- Vet ikke

Hvis svart 2-5 i spørsmål 14 ovenfor:**15. Hvilken informasjon om matens opprinnelse ser du da etter?**

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Lokalt produsert
- Produksjonsland
- Hvilken produsent
- Hvilket merke
- Annet
- Vet ikke

TRANSPORT**16. Hvor ofte kjøper du eller andre i din husholdning dagligvarer i det du mener er ditt nabolag?**

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- 1) Mer enn tre ganger i uka
- 2) To eller tre ganger i uka
- 3) En gang i uka
- 4) Hver fjortende dag eller sjeldnere
- 5) Aldri
- 6) Det er ingen butikker i mitt nabolag
- 7) Jeg/vi får dagligvarene levert hjem

Hvis svart 1-4 på spørsmål 16 ovenfor:**17. Hvilket transportmiddel bruker du vanligvis når du handler dagligvarer i ditt nabolag?**

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Bil
- Motorsykkel e.l.
- Kollektiv transport
- Går
- Sykler
- Annet

18. Hvor ofte handler du eller andre i din husholdning dagligvarer utenfor nabolaget?

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- 1) Mer enn tre ganger i uka
- 2) To eller tre ganger i uka
- 3) En gang i uka
- 4) Hver fjortende dag eller sjeldnere
- 5) Aldri
- 6) Det er ingen butikker i mitt nabolag
- 6) Jeg/vi får dagligvarene levert hjem

Hvis svart 1-4 på spørsmål 18 ovenfor:

19. Hvilket transportmiddel bruker du vanligvis når du handler dagligvarer utenfor ditt nabolag?

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Bil
- Motorsykkel e.l.
- Kollektiv transport
- Går
- Sykler
- Annet

Spm. 19. b stilles kun til utvalget i Fredrikstad!

19. B Hvor ofte handler du eller andre i din husholdning dagligvarer i Sverige?

- Mer enn tre ganger i uka
- To eller tre ganger i uka
- En gang i uka
- 1-3 ganger per måned
- Sjeldnere enn hver måned
- Aldri

ENERGIØKONOMISERING**20. I hvilket år ble din bolig bygget?**

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Før 1900
- Mellom 1901 og 1930
- Mellom 1931 og 1949
- På 50 tallet
- På 60-tallet
- På 70-tallet
- På 80-tallet
- På 90-tallet
- År 2000 eller senere

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

21. Har noen av følgende energiøkonomiserende tiltak blitt gjort i din bolig, i løpet av de siste 10 år?

(ja/nei svar + vet ikke svar for alle 5)

- Byttet ut eller etterisolert vinder eller dører
- Etterisolert tak, vegger eller gulv
- Installert ny fyrkjele eller andre mer energieffektive oppvarmingssystem
- Installert tidsbrytere o.l. på oppvarming
- Installert sparedusj

22. Hvor viktig var energimerking da du kjøpte hvitevarer sist?

Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er 'ikke viktig i det hele tatt' og 5 er 'veldig viktig'

FORKLAR HVIS NØDVENDIG:

Hvitevarer er slikt som f.eks. kjøleskap, komfyr, fryser, o.l.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Jeg /vi har ikke kjøpt hvitevarer i det siste
- Vet ikke

23. Bruker dere sparepærer?

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Nei
- Ja, for utendørs belysning, eller i kalde rom (garasje/kjeller osv.)
- Ja, i lamper i oppholdsrom
- Vet ikke

24. Skruer du av lyset når du forlater et rom? Angi på en skala fra 1 til 5 , hvor 1 er aldri og 5 er alltid.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Vet ikke

25. Reduseres temperaturen innendørs om natten? Angi på en skala fra 1 til 5 , hvor 1 er aldri og 5 er alltid.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Ikke mulig
- Vet ikke

26. Er du fornøyd med informasjon om energisparing? Angi på en skala fra 1 til 5 , hvor 1 er 'ikke fornøyd i det hele tatt' og 5 er veldig fornøyd.

(svaralternativ - som ikke skal leses opp):

- Har ikke sett noe/fått noe informasjon
- Vet ikke

BAKGRUNNSINFORMASJON - RESPONDENT:**27. Kjønn registreres (kvinne/mann)****28. Hvilket år er du født?**

29. Har du utdanning utover det som var obligatorisk grunnskole da du gikk på skolen? (ja/nei)

Hvis ja:

Hvor mange år? (telt som heltidsutdanning)

30. Hva er din yrkesstatus i dag?

LES OPP

- Jobber heltid,
- Jobber deltid,
- Student/elev,
- Pensjonist/ langtidssykemeldt / uføretrygdet / arbeidsledig

31. Har du i løpet av de siste 12 måneder gjort noe av det følgende:

LES OPP (ja/ nei + vet ikke svar de 4 spm)

- Vært på en tilstelning/arrangement i ditt nærmiljø/lokalsamfunn (konsert, kunstutstilling, politisk debatt, kirkeaktivitet)
- Vært medlem av en lokal organisasjon eller klubb (sport, kunst/håndverk, sosialt)
- Vært leder eller medlem av styret/ organisasjonskomiteen til en lokal gruppe / organisasjon?
- Hjulpet til som frivillig for en lokal organisasjon eller spesielle arrangement?

BAKGRUNNSINFORMASJON HUSHOLDNING

32. Hvor mange personer, voksne som barn, inkludert deg selv bor i din husholdning?

33. Hvor mange av husholdsmedlemmene er under 14 år?

34. Hva vil du anslå husholdningens brutto inntekt per år til å være?

LES OPP HVIS/SÅ LANGT DET ER NØDVENDIG

Under 100.000 kr
100.000 - 199.000
200.000 - 299.000
300.000 - 399.000
400.000 - 499.000
500.000 - 599.000
600.000 - 699.000
700.000 - 799.000
800.000 - 899.000
900.000 - 999.000
1.000.000 - 1.199.000
Mer enn 1.200.00

- Vet ikke

35. Har dere bil i husholdningen - i tilfelle hvor mange?

- Ja, antall:...
- Nei

36. Bor du og din familie i et hus eller i en leilighet? Og eier eller leier du og din familie deres bolig?

LES OPP HVIS NØDVENDIG

- Eier en enebolig/hus/rekkehus,
- Eier en leilighet (blokk/bygård, flermannsbolig)
- Leier et privat hus/enebolig/rekkehus
- Leier en leilighet (blokk/bygård, flermannsbolig)
- Leier en kommunalteid enebolig/hus/rekkehus
- Leier en kommunalteid leilighet
- Annet (leier et rom/hybel o.l.)
- Vet ikke